

SXEDIO.FY4

25.4.1952: Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΖΗΝΩΝΑ ΡΩΣΣΙΔΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΣΤΟΝ ΚΑΘΕΔΡΙΚΟ ΝΑΟ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Πέμπτος ομιλητής μετά τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο στην πρώτη Εθνοσυνέλευση που συγκάλεσε ο ίδιος στον Καθεδρικό Ναό Αγίου Ιωάννου στη Λευκωσία, ήταν ο Ζήνων Ρωσσίδης, ένας από τους δυο θεωρούμενους "υπουργούς Εξωτερικών" της Εθναρχίας μαζί με τον Σάββα Λοϊζίδη.

Ο Ζήνων Ρωσσίδης που πήγε σε πολλές αποστολές στο εξωτερικό μίλησε με θέμα "η διεθνής θέσις του Κυπριακού ζητήματος".

Είπε στην ομιλία του ο Ζήνων Ρωσσίδης:

"Είμαι ευτυχής διότι μου δίδεται η ευκαιρία ν' απευθυνθώ κατά τας παρούσας στιγμάς προς μίαν ομήγυριν αντιπροσωπευτικήν ολοκλήρου του Κυπριακού ελληνικού λαού, διότι η παρούσα περίοδος αποτελεί σταθμόν εις την πρόοδον του κυπριακού ζητήματος. Ολοι οι λαοί οδεύουν με βήματα σταθερά τον δρόμον της εθνικής ανεξαρτησίας και ο Κυπριακός λαός ακολουθεί τον ιδιόν του δρόμον. Ουδείς αμφιβάλλει ότι η ένωσις θα γίνει. Τελικώς πάντοτε κατίσχυσαν το δίκαιον και η ελευθερία, αλλ' η φωνή των πρέπει ν' ακουσθή βροντερή μέσο στην διεθνή αγοράν. Στίβος αγώνων ευγενών και εθνικών επιδιώξεων δικαίων έχει εξασφαλισθή εις τον κόσμον με τον ΟΗΕ, εκεί θα εύρη τη δικαίωσιν του ο αγών των Κυπρίων.

Εξετάζοντες το Κυπριακόν ζήτημα από της εξωτερικής αυτού πλευράς δυνάμεθα να είπωμεν ότι έχει σημειώση κατά το τελευταίον έτος σημαντική εξέλιξιν, από διεθνούς απόψεως επήρην οριστικώς πλέον την θέσιν του μεταξύ των άλλων ζητημάτων ζωτικής σημασίας τα οποία αναμένουν την λύσιν των.

Τούτο οφείλεται κυρίως εις τη εξέλιξιν της διεθνούς καταστάσεως διά της δημιουργίας του ΟΗΕ, Συμφώνων Συλλογικής Ασφαλείας και ειδικώς εις την

εισδοχή της Ελλάδος εις το Ατλαντικόν Σύμφωνον, το γεγονός αυτό μας έδωσε την ευκαιρίαν να αντικρούσωμεν αποτελεσματικώς τας προβαλλομένας εκάστοτε κατά της Ενώσεως αντιρρήσεις, τας βασιζομένας επί της στρατηγικής χρησιμότητος της νήσου εις την μεσογειακήν άμυναν.

Μετά την εισδοχήν της Ελλάδος εις το Ατλαντικόν Σύμφωνον η συλλογική άμυνα εις την Μεσόγειον όχι μόνον δεν μειονεκτεί διά της Ενώσεως, αλλά τουναντίον καθίσταται πλέον αποτελεσματικό λόγω του ότι:

α). Εκλείπει η αφορμή διαφοράς και προστριβής μεταξύ του βρετανικού και του ελληνικού Εθνους αμφοτέρων μελών του Ατλαντικού συμφώνου και ούτω καθίσταται πλέον ηνωμένον το εσωτερικόν μέτωπον της Ατλαντικής Συμμαχίας.

β). Ο Κυπριακός λαός ιανοποιημένος εις τας εθνικάς του αξιώσεις θα διαιρείται απείρως ευμενέστερον προς την συμμαχικήν αμυντικήν προσπάθειαν παρά εάν ήθελε εξακολουθήση να παραμένει παρά την θέλησιν του υπό καθεστώς βρετανικής αποικίας.

Αφαιρουμένης ούτω της βάσεως των κατά της Ενώσεως αντιρρήσεων, εξουδετερούνται αι προσπάθειαι παρελκύσεως του ζητήματος και αναβολής πάσης εξετάσεως του, διευθετώτερον χρόνον ως συνήθως μας λέγουν. Διότι ως ημείς ισχυριζόμεθα ο ευθετώτερος χρόνος είναι ακριβώς σήμερον ότι ο Ελληνικός Λαός καλείται να συμμετάσχη εις την συλλογικήν άμυναν της Μεσογείου.

Είναι αναμφισβήτητον ότι οιαδήποτε αμερόληπτος εξέτασις του Κυπριακού ζητήματος δεν δύναται ή να απολήξη πλήρως υπέρ της αξιώσεως της Κύπρου δι' εθνικήν ελευθερίαν. Διότι η Κυπριακή υπόθεσις είναι τόσον καταφανώς δικαία και σύμφωνος με τας ασχάς της ελευθερίας των Λαών τας ενσωματωμένας εις τον Χάρτην των Ηνωμένων Εθνών, ώστε αυτή αύτη η διεθνής συζήτησις του ζητήματος να εξασφαλίζη την κατίσχυσιν του. Η δυσχέρεια όμως υπήρξεν ανέκαθεν εις το να δοθή εις το ζήτημα η

δέουσα προσοχή τώρα δυναμεθα α είπωμεν ότι έχομεν ήδη ξεπεράση το στάδιο τούτο. Ο δρόμος επρολειάνθη και το δθενές κλίμα παρεσκευάσθη διά την επίσημον τοποθέτησιν του κυπριακού ζητήματος εις τα Ηνωμένα Εθνη.

Το έργον της τελευταίας Κυπριακής αντιπροσωπείας εις Παρισίους της οποίας είχα την τιμήν να συμμετάσχω, επί των γραμμών τούτων διεξήχθη προς τρεις κυρίως κατευθύνσεις, ήτοι:

1. Προς την δημιουργίαν εις τας αντιπροσωπείας των διαφόρων κρατών μελών των Ηνωμένων Εθνών ατμοσφαίρας φιλικής και συμπαθούς προς την αξίωσιν του Κυπριακού λαού.

2. Προς διαφώτισιν της γαλλικής πολιτικής γνώμης διά δημοσιεύσεων εις τα εγκυρότερα γαλλικά φύλλα και διά διαλέξεων και ομιλιών εις επίσημα και ημιεπίσημα πολιτικά σώματα, η διαφώτισις αύτη είχεν επιπροσθέτως και έμμεσον επίδρασιν επί της διεθνούς κοινής γνώμης, δεδομένου ότι οι αντιπρόσωποι των διαφόρων κρατών, παρά τω ΟΗΕ, ευρισκόμενοι εις Παρισίους ελάμβανον γνώσιν του περιεχομένου των κυριοτέρων γαλλικών εφημερίδων.

Η μεγάλη Γαλλική Δημοκρατία αποτελεί σημαντικό παράγοντα εις τον ΟΗΕ και εις τη κοινωνίαν του Ατλαντικού Συμφώνου. Η προσπάθεια άρα τόσον εκ μέρους ημών να εξασφαλίσωμεν την συμπάθειαν της όσον και εκ μέρους της ελληνικής αντιπροσωπείας εις τον ΟΗΕ να χειρίζεται τα εκάστοτε ζητήματα κατά τρόπον ώστε να μη έρχεται κατά το δυνατόν εις ρήξιν εις την Γαλλίαν αποτελεί συνετήν πολιτικήν.

Και η **3η** κατεύθυνσις εις το έργον μας ήτο η συντονισμένη προσπάθεια όπως προβληθή το Κυπριακόν υπό της ελληνικής αντιπροσωπείας εις πάσαν δυνατήν περίπτωσιν διαρκούσης της **6ης** Γενικής Συνελεύσεως.

Η υπό της ελληνικής Αντιπροσωπείας προβολή του Κυπριακού εις τρεις περιπτώσεις τας επιτροπάς της Γεν. Συνελεύσεως υπήρξε πολύ επιτυχής και συνετέλεσε μεγάλως εις την περιατέρω πρόοδον του ζητήματος.

Επίσης αξιοσημείωτον γεγονός υπήρξεν η υπό της τρίτης επιτροπής συμπερίληψις εις το Σύμφωνον ανθρωπίνων δικαιωμάτων άρθρου διά του οποίου κατοχυρούται το δικαίωμα αυτοδιαθέσεως των Λαών και λαμβάνεται πρόνοια (συμφώνως προς την ελληνικήν τροπολογίαν) διά τον διεθνή σεβασμόν του δικαιώματος τούτου. Κατά τας παρούσας ημέρας ειδική επί των Ανθρωπίνων δικαιωμάτων Επιτροπή επεξεργάζεται την σύνταξιν του εν λόγω Συμφώνου, το οποίον θα τεθή ενώπιον της Γενικής Συνελεύσεως των Ηνωμένων Εθνών κατά την προσεχή σύνοδον. Διά του τρόπου τούτου ανοίγεται νέος δρόμος εις όλους τους λαούς, και συνεπώς και εις τον Κυπριακόν, διά την αποτελεσματικήν διεκδίκησιν εθνικής ελευθερίας.

Διά να υπάρξη όμως πρακτική εφαρμογή του μέτρου τούτου είναι αναγκαίον όπως μετά την επιψήφισιν του υπό της Γενικής Συνελεύσεως, επικυρωθή υπό των βουλών των διαφόρων κρατών- μελών ομού μετά των μέσων της εφαρμογής του προς τούτο όμως θα χρειασθή ικανόν χρονικόν διάστημα καθόσον θα υπάρξη αναμφιβόλως αντίδρασις εκ μέρους των αποικιακών κρατών, τα οποία θα προσπαθήσουν δι' άναβολών και δι' παρελκυστικής πολιτικής εν γένει, να επιβαρύνουν την πρόοδον του.

Το Κυπριακόν ζήτημα πάντως διά των Ηνωμένων Εθνών θα δυνηθή να εύρη την λύσιν του. Ως έχει σήμερον, παρουσιάζει από διεθνούς απόψεως δύο κυρίως πλευράς, αι οποίαι διά χωριστών και συγκλινουσών κατευύνσεων οδηγούν προς μίαν και την αυτήν λύσιν.

Η μία πλευρά, έχουσα ως αφετηρίαν το δικαίωμα του ελληνικού Έθνους να ολοκληρωθή διαμορφούται ως η αξίωσις της Ελλάδος να συμπεριλάβη εντός των κρατικών αυτής ορίων την Κύπρον ως χώραν εθνολογικώς Ελληνική με πληθυσμόν κατά την συντριπτικήν αυτού πλειονότητα ελληνικών.

Προς διεκδίκησιν της εθνικής αυτής αξιώσεως η ελληνική Κυβέρνησις δικαιούται και έχει εθνικόν καθήκον να ακολουθήση την νόμιμον οδόν διά της ενδεδειγμένης επισήμου προσφυγής εις τον ΟΗΕ, την

αξίωσιν ταύτην η ελληνική Κυβέρνησις βεβαίως δύναται κατά πρώτον λόγον να θέση με την απαιτουμένην σταθερότητα απ' ευθείας προς τη Μεγάλη Βρετανίαν εν τη προσπάθεια φιλικής διευθετήσεως μιας υφισταμένης διαφοράς μεταξύ δύο συμμάχων χωρών- διαφοράς προερχομένης από τη μέχαρι τούδε άρνησιν της τελευταίας να ανταποκριθή εις μίαν πανθομολογουμένως δικαιοτάτην αξίωσιν. Εν περιπτώσει τελειωτικής αρνήσεως η Ελληνική Κυβέρνησις οφείλει να προβή εις το ενδεικνυόμενον διάβημα εγγραφής του ζητήματος αυτού εις τον ΟΗΕ.

Η άλλη πλευρά συνίσταται εις το δικαίωμα του λαού της Κύπρου να αυτοδιατεθή ήτοι να καθορίση ο ίδιος τον τρόπον της διακυβερνήσεως του και το εθνικόν καθεστώς το οποίον επιθυμεί εις την χώραν του.

Η πλευρά αυτή διατυπούται ως η αξίωσις του κυπριακού λαού προς αυτοδιάθεσιν συμφώνως προς τας αρχάς του χάρτου των Ηνωμένων Εθνών. Την αξίωσιν ταύτην δεν δύναται κατά τους ισχύοντες θεσμούς, ως έχουν σήμερον να φέρη ενώπιον της γενικής συνελεύσεως ο ενδιαφερόμενος κυπριακός λαός αλλ' είναι ανάγκη όπως το ζήτημα αναγραφή ως θέμα υφ' ενός των κρατών μελών.

Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι ο Κυπριακός λαός είναι κατά την μεγίστην αυτού πλειονότητα Ελληνικός και ότι διά του ανοικτού δημοψηφίσματος του Ιανουαρίου 1950 εζήτησε την Ένωσιν με την Ελλάδα, το κράτος μέλος, το οποίον θα υπερασπίση τα δίκαια του Κυπριακού λαού και θα θέση την αξίωσιν του, δι' εθνικήν ελευθερίαν οφείλει να είναι η Ελλάς, διότι θα ήτο και δυσχερές και επισφαλές επί πλέον δε και αφύσικον να αναλάβη την ενωτικήν της Κύπρου υπόθεσιν άλλη χώρα εκτός της Ελλάδος.

Αυταί είναι αι δύο κύριοι πλευραί του Κυπριακού ζητήματος από διεθνούς απόψεως, διά την ορθή και εμπρέπουσαν επιδίωξιν των οποίων ευθύνονται οι χειριζόμενοι την πολιτικήν του ελληνικού κράτους όχι μόνον έναντι του Κυπριακού λαού, αλλά και ενώπιον ολοκλήρου του ελληνικού

Εθνους και της διεθνούς συνειδήσεως των ελευθέρων λαών.

Εν συμπεράσματι ως έχουν τα πράγματα, η ενδεδειγμένη οδός και η μόνη κατάλληλος προς λύσιν του Κυπριακού ζητήματος είναι η εγγραφή τούτου υπό της ελληνικής κυβερνήσεως εις την ημετέραν διάταξιν της γενικής συνελεύσεως των Ηωμένων Εθνών.

Αποβλέπομεν μετ' εμπιστοσύνης εις την Ελληνικήν Κυβέρνησιν να εκτελέση το μέγα τούτο εθνικόν καθήκον. Η συνείδησις ολοκλήρου του ελληνικού Εθνους αναμένει την εκπλήρωσιν του καθήκοντος τούτου, και είναι αδύνατον δι' οιασδήποτε κυβέρνησιν να παραβλέψη μίαν εθνικήν αξίωσιν τόσον γενικήν και τόσον έντονον.

Ενώ βαίνομεν προς τη διεθνή εξέτασιν του Κυπριακού ζητήματος, προάγγελον της τελειωτικής λύσεως του, μας φθάνουν αι φήμαι ενός σχεδιαζομένου συντάγματος διά την Κύπρον. Τούτο σημαίνει συνέχισιν του αποικιακού καθεστώτος. Αλλά η Κύπρος ούτε υπήρξε ούτε είναι κατ' ουσίαν αποικία.

Νήσος μεσογειακή η Κύπρος απετέλεσεν ανέκαθεν τμήμα αναπόσπαστον του ελληνικού Εθνους και ως τοιούτον οφείλει, κατά πάντα ηθικόν και φυσικόν νόμον, να συμπεριλαμβάνεται εντός των ορίων της ελληνικής επικρατείας. Ο Κυπριακός ελληνικός λαός με υψηλόφρονα εμμονή αποβλέπων εις την ολοέν εγγίζουσαν εθνικήν του αποκατάστασιν και προσηλωμένος εις τον δίκαιον και ειρηνικόν αγώνα του διά πλήρη εθνικήν ελευθερίαν, θα αντιπαρέλθη με αδιαφορίαν και αξιοπρέπειαν οιασδήποτε συνταγματικές εισηγήσεις μέσα εις το πλαίσιον αποικιακών καθεστώτων.

Συμφωνείτε υποθέτω, όλοι μαζί μου ότι νόθοι καταστάσεις και μέσαι λύσεις, δεν χωρούν. Τον Κυπριακόν Ελληνικόν λαόν θα ικανοποιήση μόνον η οργανική ένωσις του με τη Μητέρα Πατρίδα και η ενσωμάτωσις του εις τον Εθνικόν κορμόν".